

79 . Hârșova | Județ: Constanța | Punct: Hârșova, Cetate, str. Cetății – str. Carsium | Anul: 2020

Anul: 2020

Cod RAN: 60810.01

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană târzie, Epoca medievală târzie

Tipuri sit: exploatare/carieră, amenajare/construcție

Categorii sit: Domestic, Apărare (construcții defensive)

Autori: Constantin Șova, Cristina Talmațchi

Instituții: Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța_, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța_

Raport

Contextul care a generat cercetarea arheologică preventivă este dat de proiectul „Restaurarea, conservarea, amenajarea și valorificarea cultural-turistică a cetății Carsium, oraș Hârșova, jud. Constanța” desfășurat de Consiliul Județean Constanța, cu finanțare europeană. Intervențiile propuse urmăresc amenajarea unui parcurs muzeal corespunzător sitului istoric, împrejmuirea acestuia, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a ruinelor cetății („Turnul Comandant”, „Zidul genovez” din zona portuară, incinte vest), construirea unui punct de informații turistice (în zona extra muros est) etc. Obiectivele cercetării au încercat să răspundă necesităților impuse de lucrările propuse în cadrul proiectului, totodată obținându-se importante date de interes arheologic. Acestea au avut în vedere: identificarea stratigrafică a momentului de construire a turnului și incintei mici, pentru o cât mai corectă restaurare din punct de vedere istoric; evidențierea structurii „Turnului Comandant” și a zidului incintei mici, precum și a fundațiilor acestora pentru a se putea constata stadiul de conservare a elementelor care nu erau vizibile; evidențierea substructurii zidului medieval din zona portuară și surprinderea traseului acestuia în porțiunea în care nu mai apare pe suprafața actuală a solului; identificarea posibilei instalații portuare a cetății.

Sector „Turnul Comandant” sud. Secțiunea SIA

SIA este de 14x5 m și a fost deschisă în anul 2007. Ea lărgeste spre vest secțiunea magistrală SI, inițiată de A. Aricescu, și este delimitată spre nord de incinta mică, iar spre sud de un zid de perioadă medievală (posterior secolului al XI-lea). Cercetările desfășurate în perimetrul acesteia în anii 2007-2012 ajunseseră la -1,75 m lângă turn, respectiv la -2,50 m în partea mai înălțată a terenului, în caroul 6. De la aceste cote a fost efectuată cercetarea arheologică preventivă în acest an.

În urma cercetării în SIA au fost identificate, integral sau parțial, 12 complexe, reprezentând locuințe medievale timpurii (8), gropi cu diverse întrebuințări medievale timpurii (3) și de perioadă otomană (1) și un edificiu cu ziduri din piatră și cărămidă (secolul al IV-lea). Existența acestuia din urmă a fost semnalată lumii științifice în 1997-1998, când au fost descoperite câteva elemente componente. Săpătura preventivă a oferit ocazia dezvelirii a altor câtorva elemente, aproape dublând suprafața cunoscută a acestuia. Pentru realizarea unuia din zidurile edificiului a fost refolosită o parte dintr-o inscripție (de 0,38 x 0,58 m) care, după caracteristicile literelor, presupunem că aparține primei jumătăți a secolului al II-lea. În perimetrul SIA s-a constatat că incinta mică a fost construită peste unul din zidurile edificiului, care a fost încastrat în fundația acestuia, nefiind demantelat. Edificiul roman a fost construit pe stâncă.

Cercetarea arheologică din SIA a relevat că pe partea de sud „Turnul Comandant” a fost construit pe stâncă (lângă turn aceasta a apărut la -3,98 m). Situația stratigrafică arată că momentul ridicării turnului și a incintei mici aparține evului mediu timpuriu, în acest stadiu al cercetărilor înclinând pentru a doua jumătate a secolului al X-lea. Pentru edificarea acestuia a fost necesară o pregătire a terenului, constând într-o nivelare cu pământ galben-brun, bine tasat, în care au fost antrenate numeroase fragmente ceramice romane

(secolele IV-VI), dar și medievale timpurii (reduse numeric, comparativ cu cele romane). Această nivelare a fost observată în carourile 5-6, lenticular, până la o înălțime de circa 2 m deasupra stâncii, echivalând cu 0,35 m sub partea superioară a fundației. Nivelarea a fost sesizată și pe partea nordică a turnului. Existența unor găuri de la elementele din lemn (grinzi pătrate în secțiune), asemănătoare celor observate în elevație, a fost înregistrată și în partea inferioară a fundației. În două dintre acestea pot fi observate acțiuni de întărire cu ajutorul unor ranforți din fier (bare și piroane), care străbăteau grinda din lemn, totodată fiind prinși cu unul din capete în zidărie.

Materialului ceramic medieval-timpuriu, abundent în acest sector, i se adaugă un divers material arheologic, constând în: obiecte din lut (fusaiole, bile de praștie, greutăți fragmentare pentru plasa de pescuit); din rocă (gresii pentru ascuțit), obiecte din metal (clopoței, aplice, cuțite, cuie, catarama), material faunistic etc. În timpul cercetării, au fost descoperite și piese monetare specifice perioadei medievale timpurii și romane. O prezență bună are și ceramica romană, mai ales în stratul de nivelare în care uneori apar părți importante din același vas, spart pe loc. Materialul de perioadă otomană a fost prezent în zona gropilor. Acesta constă în vase fragmentare, arse oxidant, smălțuite cu verde, galben sau maro, simplu sau marmorat, toate aparținând secolelor XVII – XIX. Alături de ele au fost găsite fragmente care provin de la ceramică de Iznic, databile în secolul al XVIII-lea.

Informații suplimentare online

[Raportul 6489 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
